

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL KOMPENSACIJŲ IR DRAUDIMO IŠMOKŲ MOKĖJIMO DARBUOTOJAMS,
TEIKIANTIEMS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS PACIENTAMS,
SERGANTIEMS YPAČ PAVOJINGOMIS UŽKREČIAMOSIOMIS LIGOMIS, AR
VYKDANTIEMS ARBA DALYVAUJANTIEMS VYKDANT EPIDEMIJŲ
PROFILAKTIKOS PRIEMONES YPAČ PAVOJINGŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ
ŽIDINIUOSE, TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO (TAP-20-602(2) (20-4111(3),
VYRIAUSYBĖS 1991 M. GRUODŽIO 5 D. NUTARIMO NR. 530 „DĖL ASMENŲ
DRAUDIMO VALSTYBĖS LĖSOMIS IR KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMO JUOS
SUŽEIDUS ARBA JIEMS ŽUVUS RYŠIUM SU TARNYBA SĄLYGŲ“ PAKEITIMO
(TAP-20-603(2) (20-4114(3) IR VYRIAUSYBĖS 2002 M. BALANDŽIO 5 D. NUTARIMO
NR. 473 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS
ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO (TAP-20-604(2) (20-4113(3)**

2020-04-28 Nr. NV-1180
Vilnius

Rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija (SAM).

Tikslas – *nustatyti kompensacijų ir draudimo išmokų mokėjimo, mirus ar netekus sveikatos ir darbingumo, mokėjimo tvarką darbuotojams, teikiančioms sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, ar dirbantiems ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose.*

Esama situacija:

1. Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas nustato, kad:

- darbuotojai tam laikui, kai teikia sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdo arba dalyvauja vykdant epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, yra draudžiami darbingumo netekimo atvejams valstybės biudžeto lėšomis suma, lygia jų paskutinių 3 mėn. darbo užmokesčio vidurkiui, padaugintam iš 12, bet ne mažesne kaip 24 MMA (14568 Eur) ir ne didesne kaip 48 MMA (29136 Eur) dydžiu.

- darbuotojui mirus nuo ypač pavojingos užkrečiamosios ligos, kai apsikrėtimas susijęs su sveikatos priežiūros paslaugų teikimu ypač pavojinga užkrečiamąją liga sergančiam pacientui ar darbu ypač pavojingos užkrečiamosios ligos židinyje, mirusiojo artimiesiems (sutuoktiniui, nepilnamečiams vaikams ir įvairiems (besimokantiems iki 24 m.), tėvui (motinai) bei nedarbingiems mirusiojo išlaikomiems asmenims) mokama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto dydžio kompensacija.

- darbuotojui dėl apsikrėtimo ypač pavojinga užkrečiamąja liga nuo paciento ar dirbant ypač pavojingos užkrečiamosios ligos židinyje netekus dalies sveikatos ir darbingumo, neatsižvelgiant į draudimo išmokas, išmokama nuo 1 iki 5 metų (nuo 12 iki 60 mėnesių) darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

- pripažinimo draudžiamaisiais įvykiais atvejais, draudimo išmokų ir kompensacijų išmokų dydžius, atsižvelgiant į sveikatos ir darbingumo netekimo laipsnį, ir jų išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2. Vyriausybės 2002 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 473 SAM yra įgaliota parengti ir patvirtinti pripažinimo draudiminiais įvykiais atvejus, draudimo išmokų ir kompensacijų dydžius ir jų mokėjimo tvarką, tačiau atitinkami įsakymai nebuvo parengti.

3. Šiuo metu sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, teikiantiems sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, ar vykdančioms epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, galioja Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygos (Vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimas Nr. 530, kuris nuo 2020-07-01 netenka galios), tačiau tai nebeatitinka Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo nuostatų.

Asmuo apdraudžiamas suma, lygia jo darbo užmokesčiui, kuris mokamas draudžiamąjį įvykio mėnesį, padaugintam iš 12, bet ne didesne kaip 37,24 MMA (22 605 Eur). Jeigu profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatytas kompensacijos dydis, išmokama 93,1 mėn. darbo užmokesčio dydžio kompensacija. Sužeistam ryšium su tarnyba apdraustajam išmokama nuo 9,31 iki 46,55 mėn. darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

4. Pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo nuostatas darbuotojai yra draudžiami darbdavio lėšomis, o įvykus draudžiamajam įvykiui iš „Sodros“ biudžeto mokamos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos išmokos, netekto darbingumo vienkartinės kompensacijos, netekto darbingumo periodinės kompensacijos. Asmeniui mirus dėl draudžiamąjį įvykio, kiekvienam jo šeimos nariui įstatyme nustatyta tvarka išmokama vienkartinė draudimo išmoka.

Esminė: Siūloma patvirtinti kompensacijų ir draudimo išmokų mokėjimo darbuotojams, teikiantiems sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, ar vykdančioms arba dalyvaujantiems vykdant epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, tvarką:

1. nustatyti kompensacijų dydžius:

- darbuotojui mirus – 93,1 jo darbo užmokesčių (DU₁), to mėnesio, kurį darbuotojas mirė (pvz. jei DU₁ 1500 Eur, jo artimiesiems lygiomis dalimis būtų išmokama 139 650 Eur);
- darbuotojui dėl apsikrėtimo netekus sveikatos ir darbingumo, – nuo 12 iki 60 mėn. DU₁ dydžio suma, atsižvelgiant į netekto darbingumo lygį (pvz. jei DU₁ 1500 Eur, minimali kompensacija (kai netekto darbingumo lygis iki 40 proc.) būtų 18 000 Eur, maksimali (kai netekto darbingumo lygis 75-100 proc.) – 90 000 Eur.

2. nustatyti draudimo išmoką, kurios dydis būtų apskaičiuojamas iš 12 padaugintą darbuotojo DU₂ (darbuotojo paskutinių 3 mėn. darbo užmokesčio vidurkį) didinant nuo 20 iki 50 proc., priklausomai nuo netekto darbingumo lygio.

3. sprendimą mokėti (nemokėti) kompensaciją ir draudimo išmoką priimtų sveikatos apsaugos ministro įsakymu sudaryta komisija. Komisijos sudarymą, procedūras sprendimui priimti ir jų terminus nustatytų sveikatos apsaugos ministras Komisijos darbo reglamente. Kompensacijas ir draudimo išmoką mokėtų Sveikatos apsaugos ministerija iš tam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Be to, siūloma pripažinti netekusiais galios Vyriausybės 2002 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 473 3 punktą (dėl įgaliojimų SAM suteikimo) bei Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygų, patvirtintų Vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 530, 1.16 papunktį (dėl šių sąlygų taikymo sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, dirbantiems ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose).

Nauda: Darbuotojai, teikiantys sveikatos priežiūros paslaugas, ar dirbantys ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, dėl apsikrėtimo netekę darbingumo gautų kompensacijas ir papildomas vienkartinės draudimo išmokas, o jų mirties atveju artimiesiems būtų išmokėta 93,1 darbo užmokesčių dydžio kompensacija.

Derinimas: Projektai su „Sodros“ valdyba ir Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba suderinti be pastabų, patikslinti pagal TM ir SADM pastabas ir pasiūlymus. Argumentai dėl FM ir SADM pastabų dėl kompensacijų ir draudimo išmokų dėl to paties įvykio mokėjimo pagal du įstatymus dubliavimosi pateikti derinimo pažymoje.

Projektai svarstyti 2020-04-21 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektai nesusiję su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu.

Dalykinio vertinimo išvada: Atkreiptinas dėmesys, kad patikslinus Kompensacijų ir draudimo išmokų mokėjimo darbuotojams, teikiantiems sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, ar vykdantiems arba dalyvaujantiems vykdant epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, jiems mirus ar netekus sveikatos ir darbingumo, tvarkos aprašo 7 punktą pasikeičia darbuotojui mokėtinos draudimo išmokos dydis, todėl siūlytume šį punktą patikslinti ir formuluoti taip: „7. Darbuotojui mokėtinas draudimo išmokos dydis apskaičiuojamas Aprašo 1 priede nustatyto procentiniu dydžiu (PD), nustatyto pagal darbuotojo netekto darbingumo lygį procentais, nuo iš 12 padauginto darbuotojo DU₂ .

Siūlome projektus **svarstyti Vyriausybės posėdyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinus pagal pateiktą pastabą.**

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt